

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2014. GODINE

SADRŽAJ

	Strana
Mišljenje nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha	2
Bilans stanja	3
Izveštaj o promjenama na kapitalu	4
Bilans tokova gotovine	5
Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 65

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Andela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 269 308
Fax: +387 33 365 932
ey.com

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA NOVE BANKE A.D. BANJA LUKA

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Nove banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2014. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i pravilnicima Ministarstva finansija Republike Srpske koji regulišu prezentaciju finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske organizacije, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

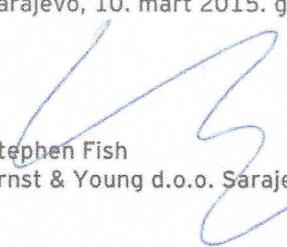
Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2014. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i pravilnicima Ministarstva finansija Republike Srpske koji regulišu prezentaciju finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske organizacije.

Sarajevo, 10. mart 2015. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA - IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU U PERIODU
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2014. GODINE

	Napomena	2014. KM hiljada	2013. KM hiljada
Prihodi od kamata	3	82.161	73.005
Rashodi od kamata	3	(40.976)	(38.071)
Neto prihodi od kamata		41.185	34.934
Prihodi od naknada i provizija	4	30.536	27.001
Rashodi od naknada i provizija	4	(6.235)	(5.284)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		24.301	21.717
Dobitak iz poslova finansiranja		65.486	56.651
Prihodi iz operativnog poslovanja	5	32.948	24.837
Rashodi iz operativnog poslovanja	5	(88.427)	(75.529)
Gubitak iz operativnog poslovanja		(55.479)	(50.692)
Ostali prihodi	6	2.931	3.087
Ostali rashodi	6	(3.583)	(2.185)
Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda		(652)	902
Poslovni dobitak		9.355	6.861
Prihodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza	7	8.200	12.073
Rashodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza	7	(4.200)	(7.241)
Dobitak po osnovu promjene vrijednosti imovine i obaveza		4.000	4.832
Dobitak prije oporezivanja		13.355	11.693
Porez na dobit	8	(1.930)	(1.555)
(Gubitak) /dobitak po osnovu povećanja/smanjenja odloženih poreskih sredstava i smanjenja/povećanja odloženih poreskih obaveza	8	1	(21)
Neto dobitak		11.426	10.117
Zarada po akciji		0,121	0,118

Banja Luka, 10. marta 2015. godine

U ime
Nove banke a.d. Banja LukaDr Milan Radović
Direktor

BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2014. GODINE

	Napomena	31.12.2014. KM hiljada	31.12.2013. KM hiljada
AKTIVA			
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	10	83.803	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	11	150.794	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	12	6.870	7.477
Dati krediti i depoziti	13	1.128.923	1.020.433
Hartije od vrijednosti	14	55.030	63.183
Ostali plasmani i AVR	15	108.553	81.402
Zalihe	16	14.827	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	17	42.246	31.213
Nematerijalna sredstva	18	3.703	3.402
Poslovna aktiva		1.594.749	1.458.138
Vanbilansna aktiva	23	315.374	279.429
UKUPNA AKTIVA		1.910.123	1.737.567
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu depozita i kredita	19	1.402.017	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	20	74	58
Ostale obaveze i PVR	21	68.287	55.628
Ukupno obaveze		1.470.378	1.344.232
Kapital			
Akcijski kapital	22	94.435	85.785
Emisiona premija		8.070	8.070
Rezerve iz dobiti		6.245	5.739
Posebne rezerve za procijenjene gubitke		4.274	4.274
Revalorizacione rezerve		(80)	(80)
Dobitak		11.427	10.118
Ukupan kapital		124.371	113.906
Poslovna pasiva		1.594.749	1.458.138
Vanbilansna pasiva	23	315.374	279.429
UKUPNA PASIVA		1.910.123	1.737.567

Banja Luka, 10. marta 2015. godine

U ime
Nova banke a.d. Banja Luka

 Dr Milan Radović
 Direktor

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA PERIOD KOJI SE ZAVRŠAVA NA DAN 31. DECEMBRA 2014. GODINE

<i>KM hiljada</i>	Akcijski kapital - obične akcije	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Neraspoređena dobit	Posebne rezerve za kreditne gubitke	Revalorizacione rezerve	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2013. godine	70.863	8.070	3.338	17.934	5.321	-	105.526
Emisija akcija (XVII) po osnovu raspodjele dobiti	14.922	-	-	(14.922)	-	-	-
Prenos iz dobiti na rezerve za kreditne gubitke	-	-	-	(896)	896	-	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	458	(458)	-	-	-
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti hartija od vrijednosti raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	-
Izdvajanje za poreske obaveze akcionarima	-	-	-	-	-	(80)	(80)
Prenos na zakonske rezerve po regulatornom zahtjevu	-	-	1.943	(1.657)	-	-	(1.657)
Dobit perioda	-	-	-	-	(1.943)	-	-
				10.117	-	-	10.117
Stanje na dan 31.12.2013. godine	85.785	8.070	5.739	10.118	4.274	(80)	113.906
Stanje na dan 01.01.2014. godine	85.785	8.070	5.739	10.118	4.274	(80)	113.906
Emisija akcija (XVIII) po osnovu raspodjele dobiti	8.650	-	-	(8.650)	-	-	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	506	(506)	-	-	-
Izdvajanje za poreske obaveze akcionarima	-	-	-	(961)	-	-	(961)
Dobit perioda	-	-	-	-	-	-	-
				11.426	-	-	11.426
Stanje na dan 31.12.2014. godine	94.435	8.070	6.245	11.427	4.274	(80)	124.371

Banja Luka, 10. marta 2015. godine

U ime
Nove banke a.d. Banja LukaDr Milan Radović
Direktor

BILANS TOKOVA GOTOVINE - IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA PERIOD
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2014. GODINE

	2014. <i>KM hiljada</i>	2013. <i>KM hiljada</i>
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	112.439	101.740
Isplate kamata	(42.329)	(37.132)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	1.028	1.101
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(52.719)	(39.099)
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(124.605)	(240.304)
Depoziti klijenata	132.759	226.876
Plaćeni porez na dobit	(1.445)	(2.034)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	25.128	11.148
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	300	399
Primici dividendi	36	62
Naplativi dospjeli vrijednosni papiri koji se drže do dospelja	41	28
Kupovina nematerijalne aktive	(1.332)	(1.622)
Kupovina materijalne aktive	(13.425)	(7.355)
Kupovina (prodaja) drugih ulaganja	19.130	(25.794)
Neto novčana sredstva iz aktivnosti investiranja	4.750	(34.282)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Uzete (povrat) pozajmice, neto (kreditne linije i subordinirani dug)	(19.402)	12.317
Isplata dividendi	(818)	(1.502)
Neto novčana sredstva iz aktivnosti finansiranja	(20.220)	10.815
Neto (smanjenje) / porast novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	9.658	(12.319)
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku perioda	210.601	220.242
Efekti promjene deviznih kurseva novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	2.712	2.678
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda	222.971	210.601
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda čine:		
	31.12.2014. <i>KM hiljada</i>	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
Blagajna u domaćoj valuti (Napomena 10)	12.476	13.505
Blagajna u stranoj valuti (Napomena 10)	17.049	9.450
Žiro račun poslovne jedinice (Napomena 10)	1.212	1.107
Devizni računi kod ino banaka (Napomena 10)	41.410	49.347
Čekovi u stranoj valuti (Napomena 10)	30	45
Sredstva kod Centralne banke BiH (Napomena 11)	150.794	137.147
Ukupno	222.791	210.601

Banja Luka, 10. marta 2015. godine

Ime
 Nove banke a.d. Banja
 Luka

 Dr. Milan Radović
 Direktor

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Eksport-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promjenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 1. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

Na dan 31. decembra 2014. godine najveće učešće u akcionarskom kapitalu Banke ima Adriatic Fund B.V. sa 35,72% (31. decembra 2013. godine: Adriatic Fund B.V. 35,72%).

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci i dvanaest filijala koje su locirane u Bijeljini, Banjoj Luci, Istočnom Sarajevu, Zvorniku, Brčkom, Trebinju, Doboju, Sarajevu, Tuzli, Mostaru, Foči i Prijedoru i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti – Broker Nova.

Poslovi Banke podjeljeni su po sektorima, samostalnim odjeljenjima i odjeljenjima.

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka je imala 634 radnika (31. decembra 2013. godine: 619 radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2014. godine sastavljeni su u skladu sa važećim propisima Republike Srpske (RS) zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 36/2009 i 52/2011), Zakonu o bankama Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske, propisima Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostalim propisima u Republici Srpskoj, koji regulišu poslovanje banaka i finansijsko izvještavanje.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ 36/09), u Republici Srpskoj se primjenjuju Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) koji su prevedeni na srpski jezik od strane ovlaštenog računovodstvenog tijela.

Savez računovođa i revizora Republike Srpske kao ovlašteno računovodstveno tijelo, objavio je da su u primjeni u Republici Srpskoj MRS i MSFI objavljeni do 01. januara 2009. godine, a koji su objavljeni i prevedeni na srpski jezik od strane Saveza računovođa i revizora Srbije. Zbog toga, ovi finansijski izvještaji nisu usaglašeni sa svim zahtevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Finansijski izvještaji Banke za 2014. godinu prikazani su u formatu propisanom Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima bilans stanja i bilans uspjeha za banke i druge finansijske organizacije i Pravilnikom o obrascu i sadržini pozicija u obrascu bilans tokova gotovine za banke i druge finansijske organizacije.

Banka je u sastavljanju prezentovanih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 2.3., zasnovane na računovodstvenim propisima i podzakonskim aktima Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske i poreskim propisima Republike Srpske.

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za hartije od vrijednosti kojima se trguje i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, koje su vrijednovane po tržišnoj vrijednosti. Finansijski izvještaji su prezentovani u Konvertibilnim Markama Bosne i Hercegovine (KM), a sve iskazane numeričke vrijednosti prikazane su u hiljadama, osim ako nije drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.2. Značajna računovodstvena rasuđivanja i procjene

U procesu primjene računovodstvenih politika Banke, Uprava Banke se koristila prosuđivanjem i procjenama u određivanju iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima. Najznačajnija procjenjivanja i upotrebe su:

Troškovi obezvrjeđenja datih kredita i avansa

Banka sagledava evidenciju svojih problematičnih kredita i drugih plasmana na svaki izvještajni datum kako bi procjenila da li ispravke vrijednosti za obezvrjeđenja treba da budu iskazane u bilansu uspjeha. Konkretno, Banka vrši procjenu iznosa i vremenskog rasporeda budućih novčanih tokova kada određuje iznos potrebnih ispravki vrijednosti.

Pored pojedinačnih ispravki vrijednosti za značajne kredite i plasmane, Banka također formira kolektivne (grupne) ispravke vrijednosti za izloženosti rizicima koje nisu identifikovane, kao one koje zahtijevaju posebno iskazivanje, nose veći rizik povećanja u odnosu na prvobitnu procjenu.

Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske valuacije. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije zaposlenih. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene nose viši nivo neizvjesnosti.

Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostali relevantni modeli.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Priznavanje prihoda i rashoda od kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata.

Banka prestaje sa iskazivanjem prihoda od kamata za potraživanja za koja je pokrenut postupak naplate kod suda i za potraživanja koja su klasifikovana kao sporna ili nenaplativa. Kamata se otpisuje do iznosa za koje se smatra da ne postoji mogućnost naplate iste.

Prihodi i rashodi naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata. Naknade i provizije se uglavnom sastoje od naknada po poslovima unutrašnjeg i ino platnog prometa, za date kredite i garancije i druge usluge koje Banka pruža.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Preračun stranih valuta

Stavke bilansa stanja i bilansa uspjeha u finansijskim izvještajima su evidentirane u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Kao što je objelodanjeno u Napomeni 2.1. finansijski izvještaji su izraženi u hiljadama KM, koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan transakcije i na dan bilansiranja.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine važećem na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike koje nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Plasmani u KM sa ugovorenom valutnom klauzulom su preračunati u KM po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja. Prihodi i rashodi koji nastaju prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene valutne klauzule se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Finansijski instrumenti

(i) Inicijalno priznavanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se priznaju u bilansu stanja Banke na dan kada Banka postane druga strana u ugovoru za određeni finansijski instrument.

Svi finansijski instrumenti se prilikom početnog priznavanja vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Redovan način kupovine ili prodaje je kupovina ili prodaja finansijskih sredstava koja zahtijeva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu. Sve kupovine ili prodaje na redovan način se priznaju na datum trgovanja.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kredite i ostale plasmane, hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja.

(ii) Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju su stečena prvenstveno u svrhe prodaje da bi se iskoristile fluktuacije na tržištu. Ova sredstva Banka priznaje po fer vrijednosti u okviru bilansa uspjeha. Dobici i gubici od finansijskih sredstava namjenjenih trgovanju se priznaju u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) *Obezvredjenje finansijskih sredstava*

Svi dati krediti i drugi plasmani se priznaju kada je novac proslijeđen klijentima koji novac pozajmljuju. Krediti se vrednuju po amortizacionom trošku korišćenjem efektivne kamatne stope, po neto vrijednosti nakon otpisa i ispravki vrijednosti zbog obezvrjeđenja.

Na kredite i druge plasmane, prihodi po osnovu obračunatih kamata se priznaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su dio efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda korišćenja kredita.

Banka ugovara valutnu klauzulu ili drugi vid zaštite rizika sa korisnicima kredita u cilju upravljanja kreditnim rizikom. Prihodi i rashodi koji proizilaze iz primjene valutne klauzule se iskazuju u bilansu uspjeha, kao dobiti i gubici.

U skladu sa internom metodologijom, Banka na dan bilansiranja procjenjuje da li postoje objektivni dokazi obezvrjeđenja nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da su finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvrjeđeni ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi obezvrjeđenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procjenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu procjeniti.

Kriteriji koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju uključuju: docnje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

U skladu sa usvojenom internom metodologijom, Banka prvo vrši individualnu procjenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i individualnu ili grupnu procjenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna. Individualna procjena ispravki vrijednosti se zasniva na procjeni očekivanog vremena naplate, iznosa koji će se naplatiti, te izvora iz kojeg se očekuje naplata u cijelosti ili djelimično. Sredstva za koja se vrši individualna procjena obezvrjeđenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvrjeđenja nisu uključena u grupnu procjenu obezvrjeđenja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka usljed obezvrjeđenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procjenjene nadoknadive vrijednosti. Procjenjena nadoknadiva vrijednost je sadašnja vrijednosti budućih tokova gotovine diskontovana prvobitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbijedenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

U svrhe grupne procjene obezvrjeđenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su vrsta plasmana, vrste kolaterala, postojanje dospjelih potraživanja, dani kašnjenja i ostale relevantne faktore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) *Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)*

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procjene obezvrjeđenja se procjenjuju na osnovu istorijskih iskustava o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Procjene promjena budućih tokova gotovine odražavaju i u saglasnosti su sa promjenama u relevantnim dostupnim podacima iz godine u godinu.

Procjena obezvrjeđenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srpske za uredne plasmane. Na vanbilansne izloženosti, prilikom izračuna ispravke vrijednosti primjenjuju se faktori konverzije na način da se sve vanbilansne izloženosti, osim plativih garancija, ponderišu sa faktorom rizika 0,5.

Metodologija i pretpostavke koji se koriste za procjenu budućih tokova gotovine se redovno pregledaju da bi se smanjile razlike između procjenjenih iznosa i stvarnog iskustva po osnovu gubitka.

Gubici usljed obezvrjeđenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezana ispravka vrijednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke.

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja ili povećanja iznosa priznatog gubitka usljed obezvrjeđenja, koje nastaje kao posljedica nekog događaja koji se desio nakon ranije priznatog obezvrjeđenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvrjeđenja se smanjuje ili povećava korigovanjem računa ispravke vrijednosti. Ako se neki budući otpis kasnije naplati, taj naplaćeni iznos se evidentira u okviru bilansa uspjeha.

(iv) *Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja*

Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zaloga nad kreditima i plasmanima. Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja se vrednuju po vrijednosti nižoj od knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za trošak prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(v) *Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju*

Hartije od vrijednosti koje se drže na neodređeni vremenski period, ali mogu biti prodane usljed problema sa likvidnošću i/ili promjena kamatnih stopa, kursa ili cijene kapitala klasifikuju se kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju čine instrumenti drugih pravnih lica.

Nakon početnog vrednovanja hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost hartija od vrijednosti zasnovana je na tržišnim cijenama ostvarenim na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti na dan izvještavanja. Nerealizovani gubici i dobiti se priznaju direktno u korist ili na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi. Kada dođe do otuđenja sredstava, akumulirani gubici ili dobiti, prethodno priznati u okviru kapitala, se priznaju u korist ili na teret bilansa uspjeha u okviru prihoda ili rashoda. Instrumenti kapitala za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekom drugom metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvrjeđenja.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procjenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvrjeđeno, a za učešća u kapitalu za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekim drugim metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

Kada postoje dokazi o obezvrjeđenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cijene i tekuće fer vrijednosti, se iskazuje kao ispravka vrijednosti. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspjeha, već se povećanje fer vrijednosti, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, se procjenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspjeha i ne ukidaju se do prestanka priznavanja sredstava.

(vi) *Reprogramirani krediti*

Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbjeđenja ukoliko ponovna ocjena boniteta klijenta to dozvoljava. To može da podrazumijeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmjene uslova, ne smatra se da je kredit dospio. Banka kontinuirano kontrolise reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. I dalje se vrši individualna ili grupna procjena obezvrjeđenja, primjenom prvobitne efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) *Depoziti drugih banaka i komitenata*

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

(viii) *Netiranje finansijskih instrumenata*

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

(ix) *Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze*

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni, novčana sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oročene na period do 30 dana.

Operativni lizing

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu prenijeti na zakupca, evidentira se kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti.

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja tokom procjenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stope amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

Zgrade	1,30%
Računarska oprema i srodna oprema	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50% - 15,00%
Nematerijalna sredstva	5,88% - 20,00%
Oprema i ostala sredstva	10,00% - 16,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka, a troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji mijenjaju kapacitet ili namjenu osnovnih sredstava, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda ili operativnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Obezvrijeđenje nefinansijskih sredstava

Banka procjenjuje na dan bilansa stanja knjigovodstvenu vrijednost nefinansijskih sredstava (nekretnina i opreme i nematerijalnih ulaganja). Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvrijeđeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvrijeđenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procjenjenog iznosa nadoknadive vrijednosti.

Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj aktivi po fer vrijednosti, a nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije povećanje obaveza se iskazuje u okviru bilansa stanja, a primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korištenja garancije.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se pretpostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

Beneficije zaposlenih

Doprinosi i naknade za socijalnu sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Troškovi doprinosa se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenima

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmjeravanjem.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Rezervisanja za potencijalne kreditne i druge gubitke

U skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske br. 49/13 i 1/14) - u daljem tekstu „Odluka“, propisani su standardi i kriterijumi koje je Banka dužna da osigura i sprovodi u ocjeni, preuzimanju, praćenju, kontroli, upravljanju kreditnim rizikom i klasifikaciji svoje aktive. Stavke aktive Banke koje se klasifikuju u smislu ove Odluke čine: krediti, depoziti kod banaka, kamata i naknada, hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća, hartije od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju, učešće banke u kapitalu drugih pravnih lica i druga bilansna aktiva osim, stavki bilansne aktive banke koje se ne klasifikuju i u vanbilansu banke: izdate garancije, avali, akcepti mjenica i drugi oblici jemstva, nepokriveni akreditivi, neopozivi odobreni a neiskorišteni krediti i sve druge stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze banke.

Na osnovu Odluke, krediti, kao i druga bilansna aktiva i sve navedene vanbilansne obaveze klasifikuju se u sljedeće kategorije: A („dobra aktiva“), B („aktiva sa posebnom napomenom“), C („substandardna aktiva“), D („sumnjiva aktiva“) i E („gubitak“). U skladu sa Odlukom, za plasmane klasifikovane u kategoriju A, Banka formira rezervisanja za kreditne rizike po stopi od 2%, a za kategorije B, C, D i E rezervisanja su sljedeća:

Kategorija B: aktiva sa posebnom napomenom	5% - 15%
Kategorija C: substandardna aktiva	16% - 40%
Kategorija D: sumnjiva aktiva	41% - 60%
Kategorija E: gubitak	100%

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom Banke o primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda 39 i 37. Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, Banka je u obavezi da utvrđenu razliku tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke i po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, a ukoliko je iznos ispravki vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka ne iskazuje nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu. Počev od 31. decembra 2013. godine izmjenom i dopunom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, Banka nije u obavezi da vrši pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu.

Porez na dobit

Tekući porezi

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske. Banka tokom godine plaća porez na dobit u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Porez na dobit obračunava se u visini od 10% od iznosa oporezive dobiti utvrđene u Poreskom bilansu. Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem prihoda i rashoda iskazanim u bilansu uspjeha, na način predviđen poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

Kapital

Kapital se sastoji od akcionarskog kapitala, emisije premije, rezervi iz dobiti, posebnih rezervi za kreditne gubitke, revalorizacionih rezervi, neraspoređene dobiti iz ranijeg perioda i neto dobiti tekućeg perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2013. godine, i finansijski izvještaji za period od 01. januara do 31. decembra 2013. godine.

Izvještavanje po segmentima

Uprava Banke posmatra poslovne segmente Banke kao jedinstveni segment u svrhu donošenja odluka o alokaciji resursa i ocjeni rezultata poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od kamata:		
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	6.658	5.216
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenom zaštitom od rizika	75.251	67.364
Prihodi od kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	<u>252</u>	<u>425</u>
Ukupno prihodi od kamata	<u>82.161</u>	<u>73.005</u>
Rashodi od kamata:		
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u domaćoj valuti	9.088	16.301
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV sa ugovorenom zaštitom od rizika	15.830	7.836
Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HoV u stranoj valuti	<u>16.058</u>	<u>13.934</u>
Ukupno rashodi kamata	<u>40.976</u>	<u>38.071</u>
Neto prihodi od kamata	<u>41.185</u>	<u>34.934</u>

Prihodi i rashodi od kamata po izvorima nastanka dati su u sljedećoj tabeli:

	<u>2014.</u>		<u>2013.</u>	
	<u>Prihodi</u>	<u>Rashodi</u>	<u>Prihodi</u>	<u>Rashodi</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Banke	80	421	68	310
Privreda	41.514	6.559	41.565	9.632
Javni sektor	12.061	2.930	11.195	2.950
Stanovništvo	28.003	20.115	19.636	15.289
Ostali komitentni	<u>503</u>	<u>10.951</u>	<u>541</u>	<u>9.890</u>
Ukupno	<u>82.161</u>	<u>40.976</u>	<u>73.005</u>	<u>38.071</u>
Neto prihodi od kamata	<u>41.185</u>		<u>34.934</u>	

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od usluga platnog prometa	8.795	8.373
Prihodi od provizija	13.604	11.278
Prihodi od ostalih naknada	<u>8.137</u>	<u>7.350</u>
Prihodi od naknada i provizija	<u>30.536</u>	<u>27.001</u>
Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	649	483
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	74	73
Rashodi ostalih naknada i provizija	<u>5.512</u>	<u>4.728</u>
Rashodi od naknada i provizija	<u>6.235</u>	<u>5.284</u>
Neto prihodi od naknada i provizija	<u>24.301</u>	<u>21.717</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Prihodi od provizija

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Naknade po kreditima i ostaloj aktivi	6.997	4.973
Naknade po osnovu posredničkog posla	800	800
Naknade po vanbilansnim poslovima	<u>5.807</u>	<u>5.505</u>
Ukupno	<u><u>13.604</u></u>	<u><u>11.278</u></u>

Prihodi od naknada po osnovu posredničkog posla u iznosu od 800 hiljada KM, iskazani su u skladu sa Anexom Ugovora o finansijskom posredovanju, koji je zaključen u 2014. godini između Nove banke a.d. Banja Luka i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, kojim se produžava izmirenje obaveza Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Prihodi od naknada

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Naknade po poslovima sa karticama	2.847	2.364
Naknade za mjenjačke usluge	1.852	2.083
Naknade za vođenje računa	994	1.058
Naknade za bankarske pakete	1.738	1.037
Naknade od članarina po karticama	354	332
Naknade za brokerske provizije	227	292
Naknade za ostale vanbilansne poslove	28	49
Ostali prihodi od naknada	<u>97</u>	<u>135</u>
Ukupno	<u><u>8.137</u></u>	<u><u>7.350</u></u>

Rashodi ostalih naknada i provizija

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Rashodi naknada i provizija za konverziju	1.040	1.474
Rashodi naknada po poslovima sa karticama	3.096	2.127
Rashodi naknada i provizija prema Agenciji za bankarstvo RS	1.163	1.004
Rashodi naknada i provizija prema Centralnom registru i Berzi	171	123
Ostale naknade i provizije	<u>42</u>	<u>-</u>
Ukupno	<u><u>5.512</u></u>	<u><u>4.728</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi iz operativnog poslovanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	29.284	20.608
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 21)	1.489	2.069
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 21)	17	-
Prihodi od ukidanja rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (Napomena 21)	-	12
Ostali prihodi iz operativnog poslovanja	<u>2.158</u>	<u>2.148</u>
Ukupno	<u>32.948</u>	<u>24.837</u>
	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Rashodi iz operativnog poslovanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	38.847	28.510
Rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	2.621	1.117
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove (Napomena 21)	17	80
Rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine (Napomena 21)	4	-
Rashodi rezervisanja za ostale potencijalne obaveze (Napomena 21)	203	24
Troškovi neto zarada i druge naknade	10.994	10.805
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i druge naknade	7.167	7.309
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	729	700
Ostali lični rashodi	574	403
Troškovi materijala, režije, goriva sl. troškovi	1.980	1.718
Troškovi proizvodnih usluga	10.711	10.761
Troškovi amortizacije	4.261	4.064
Nematerijalni troškovi (Napomene 17 i 18)	9.248	8.976
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	655	506
Ostali troškovi	<u>416</u>	<u>556</u>
Ukupno	<u>88.427</u>	<u>75.529</u>
Gubitak iz operativnog poslovanja	<u>55.479</u>	<u>50.692</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

a) Prihodi i rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi iz ukidanja indirektnih otpisa plasmana		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	29.284	20.608
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>1.489</u>	<u>2.069</u>
Ukupno	<u>30.773</u>	<u>22.677</u>
Rashodi indirektnih otpisa i rezervisanja za vanbilansne stavke		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	38.847	28.510
Rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>2.621</u>	<u>1.117</u>
Ukupno	<u>41.468</u>	<u>29.627</u>
Neto rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke	<u>10.695</u>	<u>6.950</u>

Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po kreditima (Napomena 13)	22.020	10.326
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po kamatama i drugim potraživanjima (Napomena 12)	848	1.112
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostalim plasmanima (Napomena 15)	6.033	8.651
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostalim potraživanjima (Napomena 10)	383	519
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke (Napomena 21)	<u>1.489</u>	<u>2.069</u>
Ukupno	<u>30.773</u>	<u>22.677</u>

Rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja za vanbilansne stavke

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Rashodi indirektnih otpisa za kreditne rizike (Napomena 13)	17.825	11.038
Rashodi indirektnih otpisa za rizike po kamatama i drugim potraživanjima (Napomena 12)	2.062	1.677
Rashodi indirektnih otpisa za rizike po ostalim plasmanima (Napomena 15)	18.539	15.202
Rashodi indirektnih otpisa za rizike na ostala potraživanja (Napomena 10)	421	593
Rashodi rezervisanja za rizike po vanbilansnoj rizičnoj aktivni (Napomena 21)	<u>2.621</u>	<u>1.117</u>
Ukupno	<u>41.468</u>	<u>29.627</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHODI I RASHODI IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

b) Ostali prihodi iz operativnog poslovanja odnose se na:

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihode po osnovu otkupljenih potraživanja	1.548	1.425
Prihode po osnovu zakupa	488	462
Ostale operativne prihode	<u>122</u>	<u>261</u>
Ukupno	<u><u>2.158</u></u>	<u><u>2.148</u></u>

c) Troškovi proizvodnih usluga odnose se na:

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica	4.013	4.058
Troškovi PTT saobraćaja i slični troškovi	1.717	1.531
Troškovi transporta novca	1.086	1.190
Troškovi marketinga	1.582	1.477
Troškovi tekućeg i investicionog održavanja osnovnih sredstava	975	1.132
Troškovi elektronskog bankarstva	504	404
Ostali troškovi proizvodnih usluga	<u>834</u>	<u>969</u>
Ukupno	<u><u>10.711</u></u>	<u><u>10.761</u></u>

d) Nematerijalni troškovi odnose se na:

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Troškovi obezbjeđenja objekata, arhiviranja dokumentacije i dr.	2.988	3.160
Troškovi osiguranja depozita, radnika i osnovnih sredstava	2.846	2.623
Troškovi eksternih usluga	950	1.118
Troškovi održavanja prostorija	431	453
Troškovi za humanitarne svrhe-elementarne nepogode	277	-
Ostali troškovi nematerijalnih usluga	<u>1.479</u>	<u>1.622</u>
Ukupno	<u><u>9.248</u></u>	<u><u>8.976</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Ostali prihodi		
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.028	1.101
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	8	22
Prihodi od smanjenja obaveza	1.039	1.180
Prihodi od dividendi	37	62
Viškovi	7	5
Ostali prihodi	<u>813</u>	<u>717</u>
	<u>2.931</u>	<u>3.087</u>
	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Ostali rashodi		
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	510	343
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	91	194
Gubici od prodaje investicionih ulaganja	33	-
Gubici po osnovu prodatih materijalnih vrijednosti	665	586
Rashodi po osnovu obezvrjeđenja materijalne aktive	1.047	783
Rashodi po osnovu sudskih rješenja i vansudskog poravnanja	717	13
Manjkovi	3	3
Ostali rashodi	<u>517</u>	<u>263</u>
	<u>3.583</u>	<u>2.185</u>
Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda	<u>(652)</u>	<u>902</u>

7. PRIHODI I RASHODI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Prihodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Prihodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	1.879	2.212
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	<u>6.321</u>	<u>9.861</u>
	<u>8.200</u>	<u>12.073</u>
Rashodi od promjene vrijednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti HOV	591	58
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	<u>3.609</u>	<u>7.183</u>
	<u>4.200</u>	<u>7.241</u>
Dobitak od promjene vrijednosti imovine i obaveza	<u>4.000</u>	<u>4.832</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. POREZ NA DOBIT

Tekući porez na dobit za 2014. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj.

Komponente poreza na dobit za 2014. godinu su:

	2014. <i>KM hiljada</i>	2013. <i>KM hiljada</i>
Tekući porez na dobit	1.930	1.555
Odloženi porez na dobit	(1)	21
Ukupno	1.929	1.576

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2014. i 2013. godinu može se dalje analizirati na sljedeći način:

	2014. <i>KM hiljada</i>	2013. <i>KM hiljada</i>
Dobit prije oporezivanja	13.413	11.693
Računovodstveni rezultat pomnožen propisanom poreskom stopom od 10%	1.341	1.169
Poreski efekti troškova koji se ne priznaju za svrhe poreza na dobit	588	386
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	1.929	1.555

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnovice. Na dan 31. decembra 2014. godine odložene poreske obaveze u bilansu stanja iznose 101 hiljade KM, a na dan 31. decembra 2013. godine iznose 102 hiljade KM.

9. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	2014.	2013.
Neto dobit koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	11.426.131	10.117.382
Ponderisani prosječni broj običnih akcija	94.435.314	85.784.952
Zarada po akciji	0,121	0,118

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. GOTOVINA, GOTOVINSKI EKVIVALENTI, ZLATO I POTRAŽIVANJA IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i zlato		
Blagajna u domaćoj valuti	12.476	13.505
Blagajna u stranoj valuti	17.049	9.450
Žiro račun poslovne jedinice	1.212	1.107
Devizni računi kod ino banaka - izdvojeni depozit	1.104	1.422
Devizni računi kod ino banaka	41.410	49.347
	<u>73.251</u>	<u>74.831</u>
Ostala potraživanja	11.644	29.784
Ispravka vrijednosti za ostala potraživanja	(1.092)	(1.054)
	<u>10.552</u>	<u>28.730</u>
Ukupno	<u><u>83.803</u></u>	<u><u>103.561</u></u>

Izdvojena novčana sredstva u iznosu od 1.104 hiljada KM su izdvojena sredstva na računu kod Deutsche Bank na ime obezbeđenja kontra-garancija.

Ostala potraživanja se odnose na sljedeće:

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Dati avansi po drugim osnovama	3.652	4.699
Potraživanja od zaposlenih (za naknadu štete i sl.)	151	149
Potraživanja za plaćanja po garanciji	792	792
Namjenski depozit za obavljanje platnih transakcija sa karticama	1.690	1.192
Potraživanja po datim sredstvima - posrednički poslovi sa institucijama javnog sektora	-	19.917
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Fonda solidarnosti	442	-
Potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu gotovinskih isplata na ATM bankomatima za isplate 31.12.2014. godine nakon popisa	1.585	-
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Nove banke	207	672
Potraživanja od klijenta po osnovu raspoređenog priliva	-	147
Potraživanja za date depozite na ime licitacije za sudske sporove	215	107
Čekovi u stranoj valuti	30	45
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	434	199
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	489	23
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu minusnog salda	337	282
Ostala potraživanja od klijenata banke	656	445
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama drugih banaka	490	491
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	473	624
	<u>11.644</u>	<u>29.784</u>
Ispravka vrijednosti	(1.092)	(1.054)
	<u><u>10.552</u></u>	<u><u>28.730</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. GOTOVINA, GOTOVINSKI EKVIVALENTI, ZLATO I POTRAŽIVANJA IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA (nastavak)

Potraživanja po izvršenim plaćanjima po karticama Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske u iznosu od 442 hiljade KM, iskazana su u skladu sa Ugovorom o regulisanju međusobnih prava i obaveza, koji je zaključen dana 19.08.2014. godine između Nove banke a.d. Banja Luka i Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond). U skladu sa ovim Ugovorom, Banka se obavezala da će izvršiti preuzimanje potraživanja koje Privredni subjekt ima od Fonda po osnovu prodate robe ili usluge putem elektronske kartice „Obnova Srpske“ , a Fond se obavezao da će na osnovu dostavljenih fiskalnih racuna izvršiti isplatu sredstava Banci, kao novom povjeriocu.

Promjene na ispravkama vrijednosti su sljedeće:

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Stanje na početku godine	1.054	980
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	421	593
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	<u>(383)</u>	<u>(519)</u>
Stanje na dan 31. Decembra	<u>1.092</u>	<u>1.054</u>

11. DEPOZITI I KREDITI U DOMAĆOJ I STRANOJ VALUTI

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Depoziti i krediti u domaćoj valuti – sredstva kod Centralne banke BiH	<u>150.794</u>	<u>137.147</u>
Ukupno	<u>150.794</u>	<u>137.147</u>

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2014. godine. Prosječno stanje računa rezervi za navedeni period iznosi 131.181 hiljada KM i uključuje prosječnu obaveznu rezervu do jedne godine u iznosu od 46.185 hiljada KM, prosječnu obaveznu rezervu preko jedne godine u iznosu od 48.927 hiljada KM i iznos veći od obavezne rezerve u iznosu od 36.069 hiljada KM.

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti sredstva izražena. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju tih sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji prethodi periodu obračuna. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca prvog, jedanaestog i dvadesetprvog dana, a završava se desetog, dvadesetog i posljednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna, dostavi Centralnoj banci Bosne i Hercegovine izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. DEPOZITI I KREDITI U DOMAĆOJ I STRANOJ VALUTI (nastavak)

Odlukom o i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos sredstava rezervi (Službeni glasnik RS 74/14 od 22.08.2014), definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka BiH iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospjeća do jedne godine (kratkoročni depoziti i pozajmljena sredstva) i 7% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim dospećem preko jedne godine (dugoročni depoziti i pozajmljena sredstva). Centralna banka BiH je od mjeseca septembra počela da primjenjuje stopu 0% na iznos sredstava na računu obavezne rezerve i na iznos sredstava na računu iznad obavezne rezerve.

U skladu sa navedenom Odlukom izmjenjen je iznos naknade koju Centralna banka obračunava na iznos sredstava na računima rezerve i to: na iznos obavezne rezerve 70% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana ili minimum nula i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana ili minimum nula.

12. POTRAŽIVANJA ZA KAMATU I NAKNADU, POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Potraživanja za kamatu i naknadu	9.084	7.987
Druga potraživanja	1.442	1.932
	<u>10.526</u>	<u>9.919</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(3.656)</u>	<u>(2.442)</u>
Ukupno	<u>6.870</u>	<u>7.477</u>

Promjene na ispravkama vrijednosti su sljedeće:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Stanje na početku godine	2.442	1.877
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	2.062	1.677
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	<u>(848)</u>	<u>(1.112)</u>
Stanje na kraju godine	<u>3.656</u>	<u>2.442</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DATI KREDITI I DEPOZITI

a) Pregled po korisnicima kredita

	Kratkoročni <i>KM hiljada</i>	Dugoročni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2014. <i>KM hiljada</i>	Kratkoročni <i>KM hiljada</i>	Dugoročni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Dati krediti:						
- Preduzeća	151.627	339.236	490.863	129.671	345.390	475.061
- Javna i državna preduzeća	4.939	93.334	98.273	4.431	86.616	91.047
- Vlada	679	159.025	159.704	3.868	122.484	126.352
- Stanovništvo	24.236	372.290	396.526	24.386	319.598	343.984
- Ostali komitenti	1.942	2.328	4.270	3.101	5.796	8.897
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	<u>183.423</u>	<u>966.213</u>	<u>1.149.636</u>	<u>165.457</u>	<u>879.884</u>	<u>1.045.341</u>
Ispravka vrijednosti Kredit i plasmani komitentima (neto)	<u>(5.654)</u>	<u>(15.059)</u>	<u>(20.713)</u>	<u>(1.788)</u>	<u>(23.120)</u>	<u>(24.908)</u>
	<u>177.769</u>	<u>951.154</u>	<u>1.128.923</u>	<u>163.669</u>	<u>856.764</u>	<u>1.020.433</u>

b) Ročnost dospjeća kredita

Ročnost dospjeća kredita klijentima, prema roku dospjeća, sa stanjem na dan 31. decembar je sljedeća:

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Do 30 dana	49.297	60.967
Od 1 do 3 mjeseca	73.043	60.727
Od 3 do 12 mjeseci	234.599	235.076
Od 1 do 5 godina	521.464	443.968
Preko 5 godina	<u>271.233</u>	<u>244.603</u>
Kredit i plasmani na dan 31. decembra (bruto)	<u>1.149.636</u>	<u>1.045.341</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(20.713)</u>	<u>(24.908)</u>
Kredit i plasmani na dan 31. decembra (neto)	<u>1.128.923</u>	<u>1.020.433</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. DATI KREDITI I DEPOZITI (nastavak)

c) Koncentracija kredita korisnicima

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. decembra po granama djelatnosti je sljedeća:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Poljoprivreda, lov i ribolov	36.404	25.002
Rudarstvo i industrija	228.323	239.604
Građevinarstvo	61.188	58.580
Trgovina	163.096	139.703
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	26.127	15.339
Transport, skladištenje, telekomunikacije	19.213	22.205
Finansije	20.046	25.915
Trgovina nekretninama	12.429	7.819
Administracija, druge javne usluge	159.704	126.352
Ostalo	423.106	384.822
	<u>1.149.636</u>	<u>1.045.341</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(20.713)</u>	<u>(24.908)</u>
Neto krediti	<u>1.128.923</u>	<u>1.020.433</u>

d) Promjene na ispravkama vrijednosti kredita su sljedeće:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Stanje na početku godine	24.908	24.196
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	17.825	11.038
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	<u>(22.020)</u>	<u>(10.326)</u>
Stanje na dan 31. Decembra	<u>20.713</u>	<u>24.908</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U sljedećoj tabeli dat je pregled hartija od vrijednosti po namjeni:

	31.12.2014. <i>KM hiljada</i>	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
Hartije od vrijednosti namjenjene trgovanju		
Obveznice Republike Srpske	42.319	32.013
Trezorski zapisi Republike Srpske	3.078	24.828
Obveznice stare devizne štednje Republike Srpske	3.985	1.211
Obveznice ratne štete Republike Srpske	536	120
Ostale hartije od vrijednosti drugih pravnih lica	3.593	3.121
Neto vrijednost na dan 31. Decembra	53.511	61.293
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća		
Obveznice Republike Srpske	97	91
Ostale obveznice	87	114
Neto vrijednost na dan 31. Decembra	184	205
Učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
Učešća u kapitalu	2.028	2.028
Ispravka vrijednosti	(613)	(263)
Ispravka vrijednosti po osnovu usklađivanja hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju sa tržišnom vrijednošću (Napomena 22 - kapital)	(80)	(80)
Neto vrijednost na dan 31. Decembra	1.335	1.685
Stanje na dan 31. Decembra	55.030	63.183

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Ostupanje od fer vrijednosti	Stanje na dan 31.12.2014. godine
Obveznice RS	15.11.2011.	18.11.2018.	5,00%	27.150	1.592	28.742
Obveznice RS	24.09.2014.	24.09.2018.	6,00%	3.000	65	3.065
Obveznice RS	03.12.2014.	03.12.2019.	5,50%	7.282	199	7.481
Obveznice RS	08.12.2014.	18.06.2019.	6,00%	3.000	31	3.031
Ukupno				40.432	1.885	42.319

Banka je u toku 2014. godine imala ulaganja u Trezorske zapise Republike Srpske. Pregled Trezorskih zapisa sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost	Ostupanje od fer vrijednosti	Stanje na dan 31.12.2014. godine
Trezorski zapisi RS	08.12.2014.	27.01.2015.	4,00%	3.060	18	3.078
Ukupno				3.060	18	3.078

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSTALI PLASMANI I AVR

	31.12.2014. <i>KM hiljada</i>	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
Otkupljena potraživanja	42.126	35.436
Dospjeli plasmani i tekuća dospijeća dugoročnih plasmana u domaćoj valuti	81.230	51.863
Dospeli plasmani za otkupljena potraživanja	452	687
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima	3.311	3.159
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po HoV	358	224
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu za rentnu štednju	8.711	6.121
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	2.043	1.605
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	651	342
Ostali plasmani u stranoj valuti	65	45
Dospjeli plasmani i tekuća dospijeća dugoročnih plasmana u stranoj valuti	2.491	2.668
Ostali plasmani	13	282
Ukupno	141.451	102.433
Diskont na otkupljena potraživanja	(187)	(825)
Ispravka vrijednosti	(32.711)	(20.205)
Stanje na dan 31. Decembra	108.553	81.402

Promjene na ispravkama vrijednosti ostalih plasmana bile su sljedeće:

	31.12.2014. <i>KM hiljada</i>	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
Stanje na početku godine	20.205	13.654
Ispravke vrijednosti u tekućoj godini (Napomena 5a)	18.539	15.202
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5a)	(6.033)	(8.651)
Stanje na dan 31. decembra	32.711	20.205

16. ZALIHE

	31.12.2014. <i>KM hiljada</i>	31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
Sredstva stečena naplatom potraživanja:		
- zemljište	2.479	2.242
- nekretnine	6.884	7.167
- oprema	7.159	1.525
Ostale zalihe	516	558
Ukupno	17.038	11.492
Ispravka vrijednosti sredstva stečenih naplatom potraživanja	(1.999)	(1.001)
Ispravka vrijednosti ostalih zaliha	(212)	(171)
Stanje na dan 31. decembra	14.827	10.320

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. OSNOVNA SREDSTVA I ULAGANJA U NEKRETNINE

Osnovna sredstva i promjene na osnovnim sredstvima u toku 2014. i 2013. godine prikazana su kako slijedi:

	Zemljište KM hiljada	Poslovne zgrade KM hiljada	Oprema i ostala sredstva KM hiljada	Osnovna sredstva u pripremi i avansi KM hiljada	Investicione nekretnine KM hiljada	Ukupno KM hiljada
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 1.1.2013.	4.824	10.737	31.457	1.112	-	48.130
Nova ulaganja	462	-	-	7.601	-	8.063
Transfer	-	994	6.025	(7.019)	-	-
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	612	-	-	612
Prenos na investicione nekretnine	(462)	(484)	-	-	946	-
Prodaja	-	(938)	(563)	-	-	(1.501)
Otpis	-	-	(3.327)	-	-	(3.327)
Stanje na dan 31.12.2013.	4.824	10.309	34.204	1.694	946	51.977
Stanje na dan 1.1.2014.	4.824	10.309	34.204	1.694	946	51.977
Nova ulaganja	-	-	-	14.342	-	14.342
Transfer	3	3.612	5.224	(8.839)	-	-
Prenos na inv. nekretnine sa materijalne/stecene aktive	-	-	-	-	770	770
Prodaja	-	(480)	(283)	-	(68)	(831)
Otpis/rashodovanje	-	-	(1.368)	-	-	(1.368)
Stanje na dan 31.12.2014.	4.827	13.441	37.777	7.197	1.648	64.890
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 1.1.2013.	-	543	20.819	-	-	21.362
Amortizacija	-	131	2.638	-	-	2.769
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	-	-	315	-	-	315
Prodaja	-	(13)	(371)	-	-	(384)
Otpis	-	(4)	(3.294)	-	-	(3.298)
Stanje na dan 31.12.2013.	-	657	20.107	-	-	20.764
Stanje na dan 01.01.2014.	-	657	20.107	-	-	20.764
Amortizacija	-	170	3.061	-	-	3.231
Prodaja	-	(20)	(129)	-	-	(149)
Otpis	-	-	(1.202)	-	-	(1.202)
Stanje na dan 31.12.2014.	-	807	21.837	-	-	22.644
Neto vrijednost						
Stanje na dan 31.12.2014.	4.827	12.634	15.940	7.197	1.648	42.246
Stanje na dan 31.12.2013.	4.824	9.652	14.097	1.694	946	31.213

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka nema građevinske objekte založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza. Banka posjeduje listove nepokretnosti za građevinske objekte.

Uprava Banke smatra da na dan 31. decembra 2014. godine nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja Banke nisu obezvrjeđena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna ulaganja i promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2014. i 2013. godine prikazana su kako slijedi:

	Nematerijalna sredstva	Licence, softveri	Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 1.1.2013. godine	1.654	6.251	2.443	10.348
Nova ulaganja	-	-	112	112
Transfer	673	1.297	(1.970)	-
Prenos na osnovna sredstva	(612)			(612)
Stanje na dan 31.12.2013.godine	1.715	7.548	585	9.848
Stanje na dan 1.1.2014.godine	1.715	7.548	585	9.848
Nova ulaganja	-	-	1.331	1.331
Transfer	34	399	(433)	-
Rashodovanje	-	(159)	-	(159)
Stanje na dan 31.12.2014.godine	1.749	7.788	1.483	11.020
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje na dan 1.1.2013.godine	1.414	4.052	-	5.466
Amortizacija	508	787	-	1.295
Prenos na osnovna sredstva	(315)		-	(315)
Stanje na dan 31.12.2013.godine	1.607	4.839	-	6.446
Stanje na dan 1.1.2014.godine	1.607	4.839	-	6.446
Usaglasavanje	(103)	103	-	-
Amortizacija	85	945	-	1.030
Prenos na osnovna sredstva	-	-	-	-
Rashodovanje	-	(159)	-	(159)
Stanje na dan 31.12.2014.godine	1.589	5.728	-	7.317
Neto vrijednost				
Stanje na dan 31.12.2014.godine	160	2.060	1.483	3.703
Stanje na dan 31.12.2013.godine	108	2.709	585	3.402

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA

Obaveze po depozitima i kreditima na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine čine:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Obaveze po osnovu depozita	1.206.881	1.074.122
Obaveze po osnovu dugoročnih kredita	195.106	214.379
Ostalo	<u>30</u>	<u>45</u>
Ukupno	<u><u>1.402.017</u></u>	<u><u>1.288.546</u></u>

a) Obaveze za depozite

Depoziti po korisnicima

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	10.092	7.904
Javna i državna preduzeća	101.279	168.283
Privreda	106.315	118.042
Vanprivreda	112.379	106.647
Vlada i vladine institucije	141.350	106.962
Strana lica	5.939	985
Domaća fizička lica	<u>580.682</u>	<u>420.735</u>
Ukupno kamatonosni depoziti	<u>1.058.036</u>	<u>929.558</u>
Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	7.424	1.255
Javna i državna preduzeća	2.814	4.284
Privreda	29.357	36.564
Vanprivreda	215	395
Vlada i vladine institucije	16.808	9.931
Strana lica	6.329	7.292
Domaća fizička lica	85.837	84.755
Ostalo	<u>61</u>	<u>88</u>
Ukupno nekamatonosni depoziti	<u>148.845</u>	<u>144.564</u>
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan 31. decembar	<u><u>1.206.881</u></u>	<u><u>1.074.122</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

a) Obaveze za depozite

Depoziti po ročnosti

	31.12.2014.	31.12.2013.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Tekući računi i depoziti po viđenju		
Vlada i vladine institucije	121.074	74.206
Privreda	107.151	128.394
Banke i bankarske institucije	7.117	1.110
Stanovništvo	124.110	116.392
Ostali tekući računi i depoziti po viđenju	24.618	28.368
Ukupno depoziti po viđenju	384.070	348.470
Kratkoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	20.833	20.470
Privreda	33.438	30.026
Banke i bankarske institucije	178	1.178
Stanovništvo	33.611	34.779
Ostali	26.313	21.392
Ukupno kratkoročni depoziti	114.373	107.845
Dugoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	16.251	22.217
Privreda	100.040	169.133
Banke i bankarske institucije	10.221	6.871
Stanovništvo	519.956	362.026
Ostali	61.970	57.560
Ukupno dugoročni depoziti	708.438	617.807
Stanje na dan 31. decembra	1.206.881	1.074.122

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

b) Obaveze za kredite

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Obaveze po dugoročnim kreditima		
Investiciono razvojna banka Republike Srpske-Fond za razvoj i zapošljavanje	946	1.479
Investiciono razvojna banka Republike Srpske-Fond stanovanja Republike Srpske	53.097	50.962
Investiciono razvojna banka Republike Srpske-Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	73.234	87.108
Investiciono razvojna banka Republike Srpske-Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	43.471	42.639
Ministarstvo finansija Republike Srpske (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata po Projektu razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja IFAD)	879	1.081
Ministarstvo finansija Republike Srpske po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	532	620
Federalno ministarstvo finansija po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	1.010	1.396
Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	232	799
Federalno Ministarstvo Finansija i Fondacija za održivi razvoj (ODRAZ)		
Svjetska banka IBRD	446	657
Investiciono razvojna banka Republike Srpske –Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske -Svjetska banka – IBRD	18.252	23.311
Evropski fond za Jugoistočnu Evropu (EFSE)	3.007	4.327
	<u>195.106</u>	<u>214.379</u>
Ukupno obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	<u>195.106</u>	<u>214.379</u>

Na dan 31. decembra 2014. godine tekuća dospeća za obaveze po dugoročnim kreditima iznose 30.109 hiljada KM (31. decembra 2013. godine iznose 30.166 hiljada KM).

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske (IRB RS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospjeća od 3 do 20 godina i godišnjom kamatnom stopom od 1,20% do 4,29%. Sredstva su primljena u cilju kreditiranja: poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, za jedinice lokalne samouprave, kao i za stambene kredite stanovništva

Obaveze po dugoročnim kreditima prema The European Fund for Southeast Europe (EFSE) su iskazane u skladu sa okvirnim Ugovorom za dodjelu Pojedinačnih kredita zaključenim dana 26. juna 2006. godine između Evropskog Fonda za Jugoistočnu Evropu („Fond“) i Nove Banke a.d. Banja Luka. U skladu sa Ugovorom, kredit je povučen u iznosu od 17.000.000 EUR sa otplatom u polugodišnjim ratama (31. marta i 30. septembra) počev od 31. marta 2007. godine po godišnjoj stopi koja je jednaka zbiru šestomjesečne evropske međubankarske stope (EURIBOR) uvećane za maržu koja je navedena u predmetnom Ugovoru o Pojedinačnom kreditu.

Obaveze prema Svjetskoj banci (IBRD) u iznosu od 18.252 hiljada KM, iskazane su u skladu sa Ugovorom o subsidijarnom finansiranju (Svjetska banka IBRD) zaključenim 20. decembra 2010. godine između Investiciono razvojne Banke Republike Srpske kao Jedinice za implementaciju Projekta, koja upravlja Fondom za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske i Nove banke a.d. Banja Luka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. OBAVEZE PO OSNOVU DEPOZITA I KREDITA (nastavak)

b) Obaveze za kredite (nastavak)

Ugovorom je definisano da će Investiciono razvojna banka Republike Srpske proslijediti kreditna sredstva IBRD (Subsidijarno finansiranje) isključivo za finansiranje podzajmova ka korisnicima, i da će subsidijarno finansiranje prema Banci biti identično po iznosu, rokovima dospjeća i grejs periodu kao i podzajmovi Banke odobreni korisnicima. U skladu sa ugovorom Banka utvrđuje kamatnu stopu za krajnje korisnike u zavisnosti od procjene rizika krajnjeg korisnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja, pri čemu kamatna stopa za krajnje korisnike mora biti vezana za šestomjesečni EuroLibor uvećan za maržu koju utvrđuje Banka. Povučeni i neotplaćeni iznos Subsidijarnog finansiranja imaće kamatnu stopu jednaku prosječnoj vrijednosti EuroLibor za prethodni šestomjesečni period, kako ga obračunava Svjetska banka svakog 15. juna i 15. decembra plus marža od 2%. Investiciono razvojna banka Republike Srpske će obračunavati i naplaćivati naknadu od Banke u iznosu od 0,25% jednokratno po svakom podzajmu koji će Banka odobriti krajnjem korisniku. Banka će otplaćivati iznos dospjele glavnice Subsidijarnog finansiranja u skladu sa otplatnim planom utvrđenim u relevantnim Aneksima ugovora o subsidijarnom finansiranju, i to kvartalno: 1. marta, 1. juna, 1. septembra i 1. decembra svake godine na račun koji odredi Investiciono razvojna banka Republike Srpske.

20. OBAVEZE ZA KAMATU I NAKNADU

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Obaveze za kamatu i naknadu u domaćoj valuti	74	58
Ukupno obaveze za kamatu i naknadu	<u>74</u>	<u>58</u>

21. OSTALE OBAVEZE I PVR

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za vanbilansne stavke i ostala rezervisanja	3.420	2.105
Subordinirane obaveze	38.083	28.611
Ostale obaveze	<u>26.784</u>	<u>24.912</u>
Ukupno	<u>68.287</u>	<u>55.628</u>

a) Rezervisanja

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za vanbilansne stavke	2.795	1.663
Rezervisanja za otpremnine	297	293
Rezervisanja za sudske sporove	125	125
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze (Napomena 5)	<u>203</u>	<u>24</u>
Ukupno rezervisanja	<u>3.420</u>	<u>2.105</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)

Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke i za ostala rezervisanja

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za vanbilansne stavke		
Stanje na početku godine	1.663	2.615
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5a)	2.621	1.117
Ukidanje rezervisanja (Napomena 5a)	<u>(1.489)</u>	<u>(2.069)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.795</u>	<u>1.663</u>

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za otpremnine		
Stanje na početku godine	293	305
Rezervisanja u tekućoj godini	4	-
Ukidanje rezervisana (Napomena 5)	<u>-</u>	<u>(12)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>297</u>	<u>293</u>

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	125	45
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5)	17	80
Ukidanje rezervisanja (Napomena 5)	<u>(17)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>125</u>	<u>125</u>

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze		
Stanje na početku godine	24	-
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5)	203	24
Ukidanje rezervisanja /isplata	<u>(24)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>203</u>	<u>24</u>

b) Subordinirane obaveze

	<u>31.12.2014.</u> <i>KM hiljada</i>	<u>31.12.2013.</u> <i>KM hiljada</i>
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u domaćoj valuti	37.600	28.000
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u stranoj valuti	<u>483</u>	<u>611</u>
Ukupno subordinirane obaveze na dan 31. decembra	<u>38.083</u>	<u>28.611</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)

b) Subordinirane obaveze (nastavak)

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u domaćoj valuti u ukupnom iznosu od 37.600 hiljada KM, datiraju iz 2011. godine u iznosu od 10.000 hiljada KM (Prva emisija obveznica), iz 2012. godine u iznosu od 8.000 hiljada KM (Druga emisija obveznica), iz 2013. godine u iznosu od 10.000 hiljada KM (Treća emisija obveznica) i iz 2014. godine u iznosu od 9.600 hiljada KM (Četvrta i Peta emisija obveznica).

Pregled Emisija obveznica subordiniranog duga sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Emisije Obveznica subordiniranog duga	Datum Resenja Komisije zaHov RS	Nominalna vrednost emisije KM	Broj emitovanih obveznica	Kamatna stopa	Grace period	Rok dospeća
Prva emisija	04.08.2011.	10.000.000	100.000	8,00%	3 godine	7 godina
Druga emisija	31.12.2012.	8.000.000	80.000	8,00%	5 godine	7 godina
Treća emisija	30.04.2013.	10.000.000	100.000	8,00%	5 godina	7 godina
Četvrta emisija	29.04.2014.	6.000.000	60.000	8,00%	5 godina	7 godina
Peta emisija	16.10.2014.	3.600.000	36.000	8,00%	5 godina	7 godina
Povrat po osnovu pet emisija	28.11.2014.	37.600.000	376.000			
Stanje obveznica po osnovu subordiniranog duga nakon povrata	Datum Resenja Komisije zaHov RS	Nominalna vrednost emisije KM	Broj emitovanih obveznica	Kamatna stopa	Grace period	Rok dospeća
Šesta emisija	28.11.2014.	37.600.000	376.000	8,00%	5 godina	10 godina

Nadzorni odbor Banke je dana 06. novembra 2014. godine, donio Odluku o emitovanju seste emisije obveznica, koja predstavlja objedinjavanje I, II, III, IV i V emisije obveznica, a upisom seste emisije obveznica u Centralni registar HOV izvršeno je brisanje obveznica emitovanih kroz prvih pet emisija lokalne oznake hartija: NOVB-O-A, NOVB-O-B, NOVB-O-C, NOVB-O-D, NOVB-O-E. Šestom emisijom obveznica emitovano je 376.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 37.600.000 KM uz kamatnu stopu 8%, sa rokom dospeća od 10 godina i grace periodom od 5 godina.

Banka na dan 31. decembra 2014. godine, također ima subordinirani dug u stranoj valuti u iznosu od 483 hiljada KM i odnosi se na obaveze za kredit povučen od USAID-a. Banka je u toku 2003. godine kupila kreditni portfolio od USAID-a za iznos od 4.825 hiljada KM. Iznos od 2.895 hiljada KM plaćen je u avgustu 2003. godine, dok je za preostali iznos od 1.930 hiljada KM zaključen Ugovor o subordiniranom kreditu. Saglasno Ugovoru o subordiniranom kreditu, Banka je u obavezi da subordinirane obaveze plati u jednakim kvartalnim ratama počev od 1. decembra 2003. godine do 1. septembra 2018. godine, uz fiksnu kamatnu stopu EuroLibor na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. OSTALE OBAVEZE I PVR (nastavak)

c) Ostale obaveze

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Obaveze prema dobavljačima	846	301
Obaveze po osnovu uplate osnivačkog uloga drugih preduzeća	189	413
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	4.069	3.245
Razgraničeni prihodi - unaprijed naplaćena naknada	7.794	6.682
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u domaćoj valuti	4.769	5.721
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u stranoj valuti	4.353	4.429
Razgraničene obaveze za ostale obračunate prihode	693	337
Razgraničene obaveze za ostale obračunate troškove	852	495
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	168	413
Obaveze za poreze i doprinose	19	39
Obaveze za druge poreze, doprinose i naknade	112	118
Obaveze za porez na dodatnu vrednost	66	164
Obaveze za porez na dobit	375	134
Obaveze za odložene poreske obaveze	101	102
Obaveze za neto zarade	-	71
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	16	338
Obaveze po komisionim poslovima	34	134
Obaveze po primljenim sredstvima - neraspoređeni priliv	481	774
Ostale obaveze	<u>1.847</u>	<u>1.002</u>
Ukupno	<u><u>26.784</u></u>	<u><u>24.912</u></u>

22. KAPITAL

Struktura kapitala Banke

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Akcionarski kapital-obične akcije	94.435	85.785
Emisiona premija	8.070	8.070
Neraspoređena dobit iz ranijeg perioda	1	1
Neraspoređena dobit tekuće godine	11.426	10.117
Rezerve iz dobiti	6.245	5.739
Posebne rezerve za procijenjene kreditne gubitke	4.274	4.274
Revalorizacione rezerve	<u>(80)</u>	<u>(80)</u>
Ukupno	<u><u>124.371</u></u>	<u><u>113.906</u></u>

Akcijski kapital

Ukupan akcionarski kapital Banke na dan 31. decembra 2014. godine sastoji se od 94.435.314 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM (31. decembar 2013. godine: 85.784.952 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. KAPITAL (nastavak)

Struktura kapitala Banke (nastavak)

Skupština Banke je 20. maja 2014. godine donijela Odluku o XXII emisiji hartija od vrijednosti (dvadeset druga emisija akcija) iz neraspoređene dobiti za 2013. godinu. Iznos emisije je 8.650.362 KM, podjeljen u 8.650.362 običnih akcija klase A, čija je nominalna vrednost 1 KM. Ukupan iznos registrovanog kapitala nakon okončanja XXII emisije akcija iznosi 94.435.314 KM. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dana 29. aprila 2014. godine, donijela Rješenje kojim se daje saglasnost Novoj banci a.d Banja Luka da izvrši XXII emisiju hartija od vrijednosti (XVIII emisiju akcija) po osnovu pretvaranja neraspoređene dobiti za 2013. godinu u kapital u ukupnom iznosu od 8.650.362 KM. Na osnovu Rješenja Okružnog Privrednog suda Banja Luka od 20. novembra 2014. godine, ukupan iznos osnovnog kapitala Banke nakon emisije akcija iznosi 94.435.314 KM, podjeljen je na 94.435.314 obične akcije klase A, a nominalna vrijednost jedne akcije je 1 KM.

Najveći akcionari Banke na dan 31. decembra 2014. godine su:

Naziv / Prezime i ime	% učešća	
	Obične akcije	običnih akcija
Adriatic Fund B.V	33.736	35,72%
Avlijaš Goran	5.329	5,64%
Radanović Slobodan	4.961	5,25%
DUIF Invest Nova a.d.	4.333	4,59%
Radović Milan	2.509	2,66%
Pavlović Goran	2.403	2,54%
Gajić Zoran	2.286	2,42%
ZU Crvena apoteka Mrkonjić Grad	1.780	1,88%
Radujković Željko	1.691	1,79%
Ćurčić Slobodan	1.612	1,71%
Sivrić Zdenko	1.492	1,58%
Interpromet d.o.o. Novi Grad	1.448	1,53%
Radanović Radovan	1.265	1,34%
Andžić Milorad	1.160	1,23%
LD d.o.o.	1.149	1,22%
Ostali	27.281	28,90%
Ukupno	94.435	100,00%

Na dan 31. decembra 2014. godine promjenjena je struktura akcionara u kapitalu Banke, obzirom da su International Finance Corporation, Prva group plc i Prva osebna zavarovalnica d.d. prodali svoje učešće u kapitalu Nove banke a.d. Banja Luka.

Sve gore navedene promjene akcionara Banke evidentirane su u jedinstvenoj evidenciji akcionara kod Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske.

Banka na dan 31. decembra 2014. godine ima novčani iznos kapitala u iznosu od 94.435 hiljada KM. Članom 22. Zakona o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000 hiljada KM, a članom 90. stav 3. Zakona o bankama Republike Srpske i članom 11. i 17. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2014. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke iznosio je 12,51% (31. decembra 2013. godine: 13,00%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. KAPITAL (nastavak)

Struktura kapitala Banke (nastavak)

Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 8.070 hiljada KM na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine se odnosi na pozitivnu razliku između uplaćene vrijednosti akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom i propisima Republike Srpske i Statutom Banke i na dan 31. decembra 2014. godine iznose 6.245 hiljada KM.

Posebne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti

Posebne rezerve za procijenjene gubitke iz dobiti formirane su u skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Izmjenom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, banke nisu u obavezi da počev od 31. decembra 2013. godine vrše pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu. U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavljaju odbitnu stavku od kapitala banke.

Na dan 31. decembra 2014. godine rezerve za kreditne gubitke iznose 4.274 hiljade KM, kao i na dan 31. decembra 2013. godine, i iste se odnose na posebne rezerve za kreditne gubitke koje su formirane 1. januara 2010. godine u skladu sa izmjenjenim računovodstvenim propisima i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Posebne rezerve za procijenjene kreditne gubitke tokom perioda povećane su za iznos 1.943 hiljade KM na teret dobiti, i iste su 31. decembra 2013. godine u skladu sa zahtjevom regulatora prenijete u ostale rezerve iz dobiti.

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2014. godine iznosi 11.427 hiljada KM, a obuhvata neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u iznosu od 1 hiljadu KM i ostvarenu neto dobit tekućeg perioda u iznosu od 11.426 hiljada KM.

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve na dan 31. decembra 2014. godine iznose (80) hiljada KM i formirane su kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

23. VANBILANSNE EVIDENCIJE

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u sljedećoj tabeli:

	31.12.2014.	31.12.2013.
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Aktivne vanbilansne evidencije		
Plative garancije	73.825	67.409
Činidbene garancije	152.301	151.120
Nepokriveni nostro akreditivi	78	378
Neopozive kreditne obaveze	89.030	60.522
Izdate avalirane mjenice	140	-
	<hr/>	<hr/>
Ukupno aktivne vanbilansne evidencije	<u>315.374</u>	<u>279.429</u>

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi.

Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na odobrene a neiskorišćene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

24. SUDSKI SPOROVI

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je ustanovila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtjeva i pravnog savjeta Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskih sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudskim sporovima odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke. Na dan 31 decembra 2014. godine za sporove koji se vode protiv Banke, Uprava Banke procjenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procjenila odgovarajuću ispravku vrijednosti na teret rezultata poslovanja u tekućoj i prethodnim godinama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Stanja na kraju godine i efekti transakcija sa članovima Uprave, Nadzornog odbora i ostalim ključnim osobljem i njima povezanim stranama su prikazani u sljedećoj tabeli.

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Kratkoročni krediti	100	5
Dugoročni krediti	1.908	2.612
Potraživanja po kreditnim karticama i pozajmicama po tekućim računima	45	55
Ostala aktiva	12	11
Depoziti	790	261
Obaveze za kamate i naknade	7	3
Ispravke vrijednosti	18	51
Ostale obaveze	15	17
Garancije	-	20
Prihodi od kamata	184	268
Rashodi od kamata	9	101
Prihodi od naknada	11	16

Iznos kredita odobrenih fizičkim licima koja su povezana sa Bankom (članovi Uprave, rukovodstvo Banke, lica sa značajnim vlasničkim interesom u Banci, uključujući i zaposlene) ne prelazi 1% osnovnog kapitala Banke za pojedinačna fizička lica. Na dan 31. decembra 2014. godine, Banka ima odobrene kredite pravnim licima kod kojih ima učešće u kapitalu (Nova Leasing) u ukupnom iznosu od 146 hiljada KM, kao i kredit odobren akcionararu koji posjeduje preko 5% osnovnog kapitala Banke u iznosu od 662 hiljada KM (kredit je obezbijeden kvalitetnim kolateralom).

Plasiranje sredstava povezanim licima vrši se po standardnim tržišnim uslovima i u skladu sa poslovnom politikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM

26.1. Uvod

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, mjerenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primjenom drugih vrsta kontrola. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je, u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. Banka je u osnovi izložena kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku. Osim toga, Banka posebno prati operativne rizike, rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je Banka izložena. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obavješćavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promjene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sljedeći organi/tijela:

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za definisanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu prijedloga Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa Banke. Odlukom Nadzornog odbora Banke o prihvatljivom nivou rizika za Banku ili „Apetit za rizike“ definisani su osnovni parametri (limiti) za različite vrste rizika.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor) ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za sve vrste rizika. Prateći trendove pojedinih vrsta rizika Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje prijedloge i mjere za poboljšanje istih.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima odgovornost za praćenje sveobuhvatnog procesa rizika u Banci.

Interna revizija i interna kontrola

Proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše od strane interne revizije, koja ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Banke sa usvojenim politikama i procedurama, način upravljanja rizicima i efikasnost uspostavljenog sistema internih kontrola. Interna revizija diskutuje rezultate svog rada sa Upravom Banke i izvještava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke o svojim nalazima i preporukama, a Interna kontrola u skladu sa svojim programom rada, vrši provjeru funkcionisanja uspostavljenih internih kontrola u okviru samih organizacionih dijelova Banke.

Upravljanje rizicima

U Banci je organizovan Sektor za upravljanje rizicima, u okviru koga su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za upravljanje kreditnim rizikom,
- za upravljanje operativnim rizicima i
- za upravljanje tržišnim rizikom.
- za kontrolu rizika

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima (nastavak)

Procedurama koje se odnose na funkcionisanje svih odjeljenja u okviru Sektora za upravljanje rizicima, definisana su pravila i odgovornosti za praćenje usaglašenosti sa principima, politikama i limitima definisanim u Banci. U iste je uključeno praćenje rizika prema postavljenim limitima, kao i kompletno obuhvatanje rizika u sistemu mjerenja i izvještavanja.

U implementaciji kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih Poslovnim i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom se bavi upravljanjem kreditnim rizikom kako na nivou pojedinačne transakcije kroz proces odobravanja, dok se odjeljenje za kontrolu rizika, pored ostalih aktivnosti, bavi upravljanjem kreditnim rizicima na nivou portfelja.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizovano je Odjeljenje za upravljanje tržišnim rizikom koje ima za cilj i upravljanje rizikom likvidnosti, deviznim rizikom, kao i kamatnim rizikom. Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava obaveze, zavisi prije svega od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti su uspostavljeni u okviru limita, definisanih Odlukom Nadzornog odbora o prihvatljivom nivou rizika i Planom poslovanja Banke, tako da obezbjeđuju sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava sve obaveze na dan dospjeća.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Banka sprovodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Za upravljanje rizikom likvidnosti Banka sprovodi i stres testove koji imaju za cilj da se identifikuju potencijalni likvidnosni gapovi koji mogu nastati u određenim vremenskim periodima i pod određenim uslovima i to: po osnovu odliva depozita, nemogućnosti transformacije dijelova aktive u likvidna sredstva, povećanog odliva gotovine i slično, te u skladu s tim i identifikuje potencijalne dodatne izvore finansiranja koji će omogućiti pokriće nastalog gapa.

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja

Rizici Banke se mjere korišćenjem metoda koji odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procjenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste vjerovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posljedica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala vjerovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na politici, procedurama, definisanim i uspostavljenim limitima. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvatiti. Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici. Ove informacije se prezentuju Upravi i Nadzornom odboru Banke. Izvještaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, mjerenje tržišnog rizika, pokazatelje likvidnosti i drugo.

Koncentracije kreditnog rizika mogu da nastanu kada je određeni broj strana uključen u slične poslovne aktivnosti, ili posluju u istom regionu, ili kada imaju slične ekonomske karakteristike tako da se očekuje, da njihova mogućnost, da ispune svoje obaveze, bude pod uticajem sličnih promjena ekonomske ili druge prirode. Koncentracija ukazuje na relativnu osjetljivost poslovanja Banke na promjene koje pogađaju određenu industriju ili geografsko područje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja (nastavak)

Kako bi izbjegla prekomjernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smjernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

26.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispuní svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesečno i kvartalno praćenje), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolia.

U sprovođenju kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. U Sektoru za upravljanje rizicima, Banka ima Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom koje se bavi upravljanjem rizikom na nivou pojedinačne transakcije kroz odobravanje, dok odjeljenje za kontrolu rizika upravlja kreditnim rizikom na nivou cjelokupnog portfelja banke.

Pomenuta odjeljenja se kontinuirano razvijaju i osnovne aktivnosti istih su uspostavljanje, praćenje i kontrola primjene utvrđene politike, pravila, smjernica u svim segmentima kreditnog poslovanja, identifikacija rizika u procesu odobravanja plasmana kroz kontrolu odstupanja od utvrđenih standarda u procesu odobravanja plasmana, realnu ocjenu kvaliteta klijenta, adekvatnu procjenu vrijednosti kolaterala, odnosno instrumenata zaštite od neplaćanja, ograničenje rizika u smislu uspostavljanja limita i prihvatljivog nivoa rizika po segmentima, preduzimanje adekvatnih mjera radi zaštite kreditnog portfolia od negativnih kretanja i usklađivanje uslova kreditiranja sa nivoom preuzetog rizika. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da procjeni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mjere.

Cilj Banke je da kroz kreditnu politiku i program upravlja kreditnim rizikom, koristeći modele za ocjenu rizika, u najvećoj mogućoj mjeri odobrava plasmane koji nose nizak rizik.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, i po osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke prema određenoj grupi dužnika. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promjena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, utvrđuju se mjere bezbjednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja utvrđenih limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

- a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	54.278	80.606
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	150.794	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	6.870	7.477
Dati krediti i depoziti	1.128.923	1.020.433
Hartije od vrijednosti	55.030	63.183
Ostali plasmani i AVR - dospjeli plasmani	51.223	34.603
Ostali plasmani i AVR - ostalo	<u>46.576</u>	<u>38.926</u>
Ukupno	<u>1.493.694</u>	<u>1.382.375</u>
Potencijalne obaveze	226.344	218.907
Neopozive obaveze	<u>89.030</u>	<u>60.522</u>
Ukupno	<u>315.374</u>	<u>279.429</u>
Ukupna izloženost riziku	<u>1.809.068</u>	<u>1.661.804</u>

U slučaju finansijskih instrumenata vrijednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

Detalji o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku svake od klasa finansijskih instrumenata biće objelodanjeno u samim napomenama vezanim za specifične finansijske instrumente.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku

Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita kreditne izloženosti u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Maksimalna kreditna izloženost prema pojedinačnom klijentu na dan 31. decembar 2014. godine iznosi 25.251 hiljada KM (31. decembar 2013. godine: 27.518 hiljada KM).

Finansijska sredstva Banke prije uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika mogu se analizirati kroz sljedeća geografska područja:

	Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	Depoziti i kreditni u domaćoj i stranoj valuti	Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrijednosti	Dospjeli plasmani	Ostali plasmani i AVR	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno 2014.
	<i>KMhiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Bosna i Hercegovina	11.764	150.794	6.870	1.128.923	55.030	51.223	46.576	315.374	1.766.554
Evropska Unija	42.514	-	-	-	-	-	-	-	42.514
Ukupno	54.278	150.794	6.870	1.128.923	55.030	51.223	46.576	315.374	1.809.068
	Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	Depoziti i kreditni u domaćoj i stranoj valuti	Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrijednosti	Dospjeli plasmani	Ostali plasmani i AVR	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno 2013.
	<i>KMhiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>
Bosna i Hercegovina	29.837	137.147	7.477	1.020.433	63.183	34.603	38.926	279.429	1.611.035
Evropska Unija	50.769	-	-	-	-	-	-	-	50.769
Ukupno	80.606	137.147	7.477	1.020.433	63.183	34.603	38.926	279.429	1.661.804

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, prije uzimanja u obzir sredstva obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 2014. <i>KM hiljada</i>	Bruto maksimalna izloženost 2013. <i>KM hiljada</i>
Stanovništvo	425.480	359.953
Prerađivačka industrija	285.063	280.186
Trgovina	249.866	218.906
Finansijske usluge	29.427	51.858
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	39.963	30.661
Građevinarstvo	118.340	113.649
Transport	58.229	62.787
Usluge, ugostiteljstvo i turizam	27.659	16.830
Trgovina nekretninama	15.002	8.677
Vlada i državni organi	243.356	207.925
Banke i finansijske institucije	196.500	190.932
Ostalo	120.183	119.440
Ukupno	1.809.068	1.661.804

Kolaterali i drugi instrumenti zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći:

- Novčani depozit, hartije od vrijednosti, garancije osiguravajućih kuća i banaka, zalog na nepokretnu i pokretnu imovinu i jemstva.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te ukoliko ima potrebe traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje ispravku vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Sljedeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u bilansu stanja, zasnovanim na sistemu kreditnog rejtinga Banke:

	Nedospjeli i neobezvrjeđeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeđeni <i>KM hiljada</i>	Pojedinačno obezvrjeđeni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 31.12.2014. <i>KM hiljada</i>
	Visok Stepen	Standardni Stepen	Substandardni stepen			
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>			
Kreditni i depoziti i dospjeli plasmani	1.027.837	90.344	6.070	11.136	44.759	1.180.146

	Nedospjeli i neobezvrjeđeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeđeni <i>KM hiljada</i>	Pojedinačno obezvrjeđeni <i>KM hiljada</i>	Ukupno 31.12.2013. <i>KM hiljada</i>
	Visok Stepen	Standardni Stepen	Substandardni stepen			
	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>	<i>KM hiljada</i>			
Kreditni i depoziti i dospjeli plasmani	971.424	29.868	4.432	11.342	37.970	1.055.036

Dospjeli ali ne pojedinačno obezvrjeđeni plasmani na dan 31. decembra 2014 i 31. decembra 2013. godine:

Stavke bilansa stanja	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Više od 90 dana	Ukupno 31.12.2014.
	<i>KM hiljada</i>				
Plasmani stanovništvu	525	257	228	2.065	3.075
Korporativni plasmani	730	1.137	288	5.906	8.061
Ukupna finansijska sredstva	1.255	1.394	516	7.971	11.136

Stavke bilansa stanja	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Više od 90 dana	Ukupno 31.12.2013.
	<i>KM hiljada</i>				
Plasmani stanovništvu	385	386	226	2.232	3.229
Korporativni plasmani	1.029	875	131	6.078	8.113
Ukupna finansijska sredstva	1.414	1.261	357	8.310	11.342

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

Procjena obezvrjeđenja

Kriterijumi koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju uključuju: kašnjenje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova. Banka vrši procjenu obezvrjeđenja na dva nivoa, individualnom i grupnom.

Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U skladu sa prihvaćenom internom metodologijom Banka prvo sprovodi pojedinačna procjenjivanja da uvidi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju finansijskih sredstava koji su pojedinačno značajni kao i pojedinačna ili grupna procjenjivanja finansijskih sredstava koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti se zasniva na procjeni vremena plaćanja iznosa koji će biti naplaćeni iznos iz kojih se očekuje plaćanje u cjelini ili djelimično. Plasmani za koja se pojedinačno utvrđuje ispravka vrijednosti i za koje je gubitak priznat nisu uključena u grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti. Procjena obezvrjeđenja se vrši na svaki datum bilansa stanja osim u slučajevima kada nepredvidive okolnosti zahtijevaju mnogo veću pažnju i češću procjenu.

Individualna procjena se vrši za portfolio spornih plasmana i to za plasmane iznad određenog iznosa izloženosti koji je Banka definisala kao značajan iznos, a za portfolio spornih plasmana čija je pojedinačna izloženost ispod značajne, procjena se vrši uzimajući prosječne stope ispravke vrijednosti izračunate na bazi uzorka kroz individualne procjene za iznose izloženosti koji nisu značajni.

Grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti, plasmani su grupisani na osnovu sistema klasifikacije koji Banka koristi, uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su: tipovi kredita, vrste zaloga, postojanje potraživanja, dani kašnjenja i ostali bitni faktori. U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti za pravna lica, formira se matrica migracija koja analizira ukupan broj kredita koji su bili aktivni u prethodnom periodu, a koji su u tekućem periodu migrirali iz kategorija A i B u kategorije C, D i E ili su pak otplaćeni.

Procjena obezvrjeđenja kredita stanovništvu vrši se na osnovu matrica migracija koje se formiraju po grupama proizvoda uzimajući u obzir dane kašnjenja kao osnovni kriterijum. Matrica se za svaku grupu formira na način da se identifikuju partije koje su u tekućem periodu u odnosu na početni uporedni period, migrirale iz jednog intervala dana kašnjenja u drugi ili su pak otplaćene. Na osnovu tih migracija i broja otplaćenih partija, računaju se PD i Recovery rate koji su zatim osnov za izračun stopa ispravki vrijednosti u okviru svakog intervala dana kašnjenja, koje se primjenjuju na bilansnu izloženost klijenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.2. Kreditni rizik (nastavak)

Procjena obezvrjeđenja (nastavak)

Procjena obezvrjeđenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srpske za uredne plasmane. Na vanbilansne izloženosti, prilikom izračuna ispravke vrijednosti primjenjuju se faktori konverzije na način da se sve vanbilansne izloženosti, osim plativih garancija, ponderišu sa faktorom rizika 0,5.

Rezerve za kreditne gubitke

Za plasmane privredi i stanovništvu, Banka takođe obračunava rezerve za procjenjene kreditne gubitke u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, odnosno, u skladu sa Odlukom i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Odlukom“).

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Izmjenom i dopunom Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, Banka nije u obavezi da počev od 31. decembra 2013. godine vrši pokriće nedostajućih rezervi po regulatornom zahtjevu. U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka, nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavljaju odbitnu stavku od kapitala banke.

Restrukturirani krediti

Pod restrukturiranim kreditima Banka smatra kredite i druge plasmane kod kojih je izvršeno restrukturiranje i promjena inicijalno ugovorenih uslova usljed nemogućnosti klijenta da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorom definisanim uslovima i rokovima zbog problema u poslovanju i pogoršanja finansijskih pokazatelja. Na dan 31. decembra 2014. godine, bruto restrukturirani krediti i plasmani iznose 95.563 hiljade KM (Iznos od 22.107 hiljada KM se odnosi na restrukturirane plasmane zbog poplava) i isti su klasifikovani u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, te Odlukom o privremenim mjerama za reprogram kreditnih obaveza fizičkih i pravnih lica u bankama i Odlukom o privremenim mjerama za kreditne obaveze klijenata koji su ugroženi elementarnim nepogodama. Na dan 31. decembra 2013. godine restrukturirani krediti iznose 61.528 hiljade KM.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospjele obaveze. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka putem sistema upravljanja aktivom i pasivom razmatrajući njenu likvidnost, prateći buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnoj osnovi vrši diversifikaciju svojih izvora finansiranja.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrijednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija. Banka takođe održava zahtjevani nivo obavezne rezerve novčanih sredstava u skladu sa zahtjevima Centralne banke Bosne i Hercegovine, kao i potrebna devizna sredstva kod ino-banaka za zadovoljavanje potreba klijenata. Osim toga Banka u skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti obezbjeđuje i dodatne izvore finansiranja koje može da koristi za potrebe održavanja likvidnosti.

U skladu sa zakonskim okvirima i internim limitima, politikama i procedurama, Banka upravlja ročnom usklađenošću tako što izrađuje projekciju cash flow-a, prateći nivo i koncentraciju depozita koji dospijevaju u ročnim razredima do 3 mjeseca i godinu dana, uzevši u obzir vjerovatnoću odliva (stress testovi), priliv novih depozita, te projekcije plasmana u posmatranom periodu, kao i povrate po osnovu prethodno odobrenih kredita.

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospijea istih.

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu ugovorenog odliva po finansijskim obavezama, projektovanu od strane Banke, na dan 31. decembra 2014. godine:

Aktiva	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2014. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	78.461	-	3.652	1.690	-	83.803
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	150.794	-	-	-	-	150.794
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.811	-	1.059	-	-	6.870
Dati krediti i depoziti	46.571	72.219	229.676	513.514	266.943	1.128.923
Hartije od vrijednosti	53.511	-	-	184	1.335	55.030
Ostali plasmani i AVR	59.011	3.624	42.536	3.382	-	108.553
Zalihe	14.827	-	-	-	-	14.827
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	42.246	42.246
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.703	3.703
Ukupno aktiva	408.986	75.843	276.923	518.770	314.227	1.594.749
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	271.396	101.614	517.956	435.988	75.063	1.402.017
Obaveze za kamatu i naknadu	74	-	-	-	-	74
Ostale obaveze i PVR	5.372	1.726	12.783	7.576	40.830	68.287
Ukupno obaveze	276.842	103.340	530.739	443.564	115.893	1.470.378
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2014. Godine	132.144	(27.497)	(253.816)	75.206	198.334	124.371

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu očekivanog odliva po finansijskim obavezama, projektovan od strane Banke, na dan 31. decembra 2013. godine:

Aktiva	Po viđenju <i>KM hiljada</i>	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Od 1 do 5 godina <i>KM hiljada</i>	Preko 5 godina <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	95.581	3.311	3.153	1.516	-	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	137.147	-	-	-	-	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.652	-	1.825	-	-	7.477
Dati krediti i depoziti	57.691	59.821	231.440	434.422	237.059	1.020.433
Hartije od vrijednosti	61.293	-	-	205	1.685	63.183
Ostali plasmani i AVR	51.551	8.625	18.520	146	2.560	81.402
Zalihe	10.320	-	-	-	-	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	419.235	71.757	254.938	436.289	275.919	1.458.138
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	275.908	119.451	503.043	305.883	84.261	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	58	-	-	-	-	58
Ostale obaveze i PVR	5.389	429	12.914	20.971	15.925	55.628
Ukupno obaveze	281.355	119.880	515.957	326.854	100.186	1.344.232
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2013. godine	<u>137.880</u>	<u>(48.123)</u>	<u>(261.019)</u>	<u>109.435</u>	<u>175.733</u>	<u>113.906</u>

Sljedeća tabela pokazuje potencijalne i preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospjeća na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine:

	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Od 1 do 5 godina <i>KM hiljada</i>	Preko 5 godina <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2014. <i>KM hiljada</i>
Potencijalne obaveze	41.747	80.100	103.703	794	226.344
Preuzete obaveze	18.069	34.142	36.243	576	89.030
Ukupno	59.816	114.242	139.946	1.370	315.374
	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Od 1 do 5 godina <i>KM hiljada</i>	Preko 5 godina <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Potencijalne obaveze	47.762	72.931	97.464	750	218.907
Preuzete obaveze	17.274	31.144	9.513	2.591	60.522
Ukupno	65.036	104.075	106.977	3.341	279.429

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospjeća istih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati usljed promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama koje odobrava Nadzorni odbor Banke i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima. U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizovano je Odjeljenje za upravljanje tržišnim rizicima koje ima za cilj upravljanje tržišnim rizicima. Rad Odjeljenja za upravljanje tržišnim rizicima prije svega podrazumjeva praćenje tržišnih rizika prema postavljenim limitima, kao i praćenje rizika koji proističu iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Rizik promjene kamatnih stopa

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se usljed mogućnosti da promjene u kamatnim stopama mogu uticati na buduće novčane tokove ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata.

Poslovna politika Banke određuje principe po kojima se ugovara, obračunava i naplaćuje kamata na kredite i druge plasmane (aktivna kamata), kao i principe po kojima se vrši kalkulacija i plaćanje kamate na depozite, uloge i druga primljena sredstva (pasivna kamata).

Kamatna stopa je određena na bazi roka dospjeća, iznosa, namjene, izvora, valute i drugih parametara. Sve kamatne stope utvrđene su na godišnjem nivou, osim u slučaju kad je pored stopa upisan drugi vremenski period. Banka u skladu sa vrstom proizvoda, izvora finansiranja, roka i iznosa, ugovara fiksne ili promjenljive pasivne i aktivne kamatne stope.

U cilju upravljanja kamatnim rizikom, Banka kroz stres testove vrši analizu senzibilne aktive i pasive, utvrđuje moguće kamatne gapove i definiše mjere za održavanje kamatnog rizika na nivou prihvatljivog za Banku.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Banke riziku promjene kamatne stope na dan 31. decembra 2014. i 31. decembra 2013. godine. Sredstva i obaveze Banke su kategorizovane ranijim od datuma određivanja cijene (re-pricing date) ili datumu dospjeća:

Aktiva	Do 1 mjesec KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Preko 1 godina KM hiljada	Nekama tonosno KM hiljada	Ukupno 2014. KM hiljada
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	41.823	-	3.653	1.690	36.637	83.803
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	150.794	-	-	-	-	150.794
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.811	-	1.059	-	-	6.870
Dati krediti i depoziti	46.571	72.219	229.676	780.457	-	1.128.923
Hartije od vrednosti	49.918	-	-	-	5.112	55.030
Ostali plasmani i AVR	59.011	3.624	31.131	3.382	11.405	108.553
Zalihe	-	-	-	-	14.827	14.827
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	42.246	42.246
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.703	3.703
Ukupno aktiva	353.928	75.843	265.519	785.529	113.930	1.594.749
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	280.916	81.125	410.074	480.825	149.077	1.402.017
Obaveze za kamatu i naknadu	74	-	-	-	-	74
Ostale obaveze i PVR	5.210	1.726	2.133	41.185	18.033	68.287
Ukupno obaveze	286.200	82.851	412.207	522.010	167.110	1.470.378
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2014. godine	67.728	(7.008)	(146.688)	263.519	(53.180)	124.371

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Aktiva	Do 1 mjesec <i>KM hiljada</i>	Do 3 mjeseca <i>KM hiljada</i>	Od 3 do 12 mjeseci <i>KM hiljada</i>	Preko 1 godina <i>KM hiljada</i>	Nekama tonosno <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	66.322	3.311	3.153	1.516	29.259	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	137.147	-	-	-	-	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	5.652	-	1.825	-	-	7.477
Dati krediti i depoziti	62.843	54.669	231.440	671.481	-	1.020.433
Hartije od vrijednosti	58.172	-	-	-	5.011	63.183
Ostali plasmani i AVR	48.653	15.214	6.641	2.706	8.188	81.402
Zalihe	-	-	-	-	10.320	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	378.789	73.194	243.059	675.703	87.393	1.458.138
Obaveze						
Obaveze po osnovu depozita i kredita	276.011	119.451	358.376	390.144	144.564	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	58	-	-	-	-	58
Ostale obaveze i PVR	5.286	429	7.824	28.483	13.606	55.628
Ukupno obaveze	281.355	119.880	366.200	418.627	158.170	1.344.232
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2013. godine	97.434	(46.686)	(123.141)	257.076	(70.777)	113.906

S obzirom da kamatonosna finansijska sredstva i finansijske obaveze nisu prevashodno bazirani na varijabilnim kamatnim stopama, Banka smatra da osjetljivost prihoda i rashoda na promjene u tržišnim kamatnim stopama nije značajna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatne stope (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost bilansa uspjeha Banke na promjene kamatnih stopa uz održavanje ostalih varijabli konstantnim. Osjetljivost bilansa uspjeha predstavlja efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na dobitak ili gubitak perioda, koji su bazirani na varijabilnim stopama na dan 31. decembra 2014. godine i 31. decembra 2013. godine.

	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2014.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2014.	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2013.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2013.
		<i>KM hiljada</i>		<i>KM hiljada</i>
EUR	1%/(1%)	22/(22)	1%/(1%)	(113)/113
USD	1%/(1%)	(53)/53	1%/(1%)	(25)/25
KM	1%/(1%)	1.874/(1.674)	1%/(1%)	2.188/(2.188)

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik da će doći do promjene vrijednosti finansijskih instrumenata prilikom promjena deviznog kursa. U cilju upravljanja deviznim rizikom, Banka koristi savremeni informacijski server Thomson Reuters za dobijanje pravovremenih informacija o kretanjima na tržištu, informacija o kreditnim bonitetima zemalja sa kojima ima poslovnu saradnju, a na osnovu kojih donosi pravovremene odluke o upravljanju deviznim sredstvima u cilju minimiziranja, odnosno, disperzije rizika. Deviznom pozicijom se upravlja i na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbjeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar Banke, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preduzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za Banku.

Sljedeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima izloženosti u USD i CHF na dan 31. decembra 2014. godine i 31. decembra 2013. godine. Analiza pokazuje eventualni efekat realno moguće promjene deviznog kursa između KM i navedenih stranih valuta, uz konstantnost ostalih varijabli bilansa uspjeha. Pozitivni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno povećanje bilansa uspjeha ili kapitala.

Banka na dan 31. decembra 2014.godine ima značajnu izloženost u EUR-ima, međutim Banka nije izložena deviznom riziku jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, imajući u vidu da Centralna banka Bosne i Hercegovine počev od 1997. godine održava monetarnu stabilnost u skladu sa „currency board aranžmanom“ (1 EUR = 1,95583 KM).

	Promjene u deviznom kursu (%) 2014.	Efekat na bilans uspjeha 2014.	Promjene u deviznom kursu (%) 2013.	Efekat na bilans uspjeha 2013.
		<i>KM hiljada</i>		<i>KM hiljada</i>
CHF	4%	5	2%	-
USD	4%	7	6%	16

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2014. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR <i>KM hiljada</i>	USD <i>KM hiljada</i>	CHF <i>KM hiljada</i>	Ostale valute <i>KM hiljada</i>	Ukupno u stranoj valuti <i>KM hiljada</i>	Ukupno u domaćoj valuti <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2014. <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	42.860	6.999	6.671	3.064	59.594	24.209	83.803
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	-	-	-	-	-	150.794	150.794
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	173	-	-	-	173	6.697	6.870
Dati krediti i depoziti	998.807	-	-	-	998.807	130.116	1.128.923
Hartije od vrijednosti	31	2.811	-	-	2.842	52.188	55.030
Ostali plasmani i AVR	6.613	1.717	2	1	8.333	100.220	108.553
Zalihe	-	-	-	-	-	14.827	14.827
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	42.246	42.246
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	3.703	3.703
Ukupno aktiva	1.048.484	11.527	6.673	3.065	1.069.749	525.000	1.594.749
Obaveze							
Obaveze po osnovu depozita i kredita	1.051.494	11.303	6.763	1.334	1.070.894	331.123	1.402.017
Obaveze za kamatu i naknadu	-	-	-	-	-	74	74
Ostale obaveze i PVR	9.677	53	35	2	9.767	58.520	68.287
Ukupno obaveze	1.061.171	11.356	6.798	1.336	1.080.661	389.717	1.470.378
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2014. godine	(12.687)	171	(125)	1.729	(10.912)	135.283	124.371

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.4. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2013. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR <i>KM hiljada</i>	USD <i>KM hiljada</i>	CHF <i>KM hiljada</i>	Ostale valute <i>KM hiljada</i>	Ukupno u stranoj valuti <i>KM hiljada</i>	Ukupno u domaćoj valuti <i>KM hiljada</i>	Ukupno 2013. <i>KM hiljada</i>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	42.587	9.962	5.880	1.828	60.264	43.287	103.561
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	-	-	-	-	-	137.147	137.147
Potraživanja za kamatu i naknadu, po osnovu prodaje i druga potraživanja	200	-	-	-	200	7.277	7.477
Dati krediti i depoziti	758.854	-	-	-	758.854	261.579	1.020.433
Hartije od vrijednosti	31	2.373	-	-	2.404	60.779	63.183
Ostali plasmani i AVR	6.149	1.207	3	297	7.656	73.746	81.402
Zalihe	-	-	-	-	-	10.320	10.320
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-	31.213	31.213
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	3.402	3.402
Ukupno aktiva	807.821	13.549	5.883	2.125	829.378	628.760	1.458.138
Obaveze							
Obaveze po osnovu depozita i kredita	808.105	13.228	5.869	1.462	828.664	459.882	1.288.546
Obaveze za kamatu i naknadu	-	-	-	-	-	58	58
Ostale obaveze i PVR	4.960	57	30	1	5.048	50.580	55.628
Ukupno obaveze	813.065	13.285	5.899	1.463	833.712	510.520	1.344.232
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2013. godine	(5.244)	264	(16)	662	(4.334)	118.240	113.906

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada računarskog sistema, ljudskih grešaka, pronevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Banke, može imati zakonske posljedice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podjelu dužnosti, pristupa, ovlašćenja i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju.

Banka operativnim rizicima upravlja na osnovu prikupljenih podataka o štetnim događajima, praćenjem ključnih indikatora o operativnim rizicima, procjene operativnih rizika pri donošenju odluka o poslovnim promjenama, te o istome, kao i o rezultatima upravljanja operativnim rizicima izvještava Upravu Banke.

Banka prati operativne rizike na dnevnoj osnovi putem seta ključnih risk indikatora (KRI), procjene rizika fizičke sigurnosti, informacione sigurnosti po standardu ISO 27000, kao i rizika povezanih sa zdravljem ljudi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu. Za procjenu rizika u poslovnim linijama koriste se upitnici za samoocjenjivanje (CRSA).

U cilju efikasnog upravljanja operativnim rizikom, Banka koristi softver za evidentiranje operativnih gubitaka kojim je omogućeno efikasnije kreiranje baze i praćenje trendova što ima za cilj donošenje pravovremenih odluka i kreiranje dugoročne osnove za napredni model upravljanja operativnim rizikom.

Korištenjem sopstvenog znanja i bez angažovanja spoljnih konsultanata, banka je u toku 2014. godine certifikovala sopstveni sistem upravljanja informacionom sigurnosti po međunarodnom standardu ISO 27000 i tako postala prva komercijalna banka u BiH koja je certifikovana po ovom standardu. Na taj način banka je dokazala da dijelom operativnog rizika koji je povezan sa primjenom informacionih tehnologija, upravlja u skladu sa međunarodno priznatim okvirom kodifikovanim u standardu ISO 27000.

26.6. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Banka najvećim dijelom plasira sredstva komitentima iz Republike Srpske, dok je riziku zemlje izložena u dijelu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Sektor za upravljanje rizicima je kreirao metodologiju za određivanje limita plasmana u druge banke. Na osnovu analiza Sektor za sredstva sačinjava prijedlog na osnovu koga Sektor za upravljanje rizicima, a po osnovu procjene rizika, određuje limite koje usvaja Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Rizik zemlje Banke seminimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.7. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke koji se odnose na upravljanje kapitalom obuhvataju ne samo usklađenost sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske u pogledu održavanja nivoa adekvatnosti kapitala nego i:

- da obezbijedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama.
- da obezbijedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka stalno vrši monitoring strukture kapitala, stope adekvatnosti kapitala, kao i nadzor na održavanju zakonom propisanih limita koji se odnose na stavke kapitala. Zakon o bankama i propisi Agencije za bankarstvo Republike Srpske propisuju minimalni iznos kapitala od 15 miliona KM i stopu adekvatnosti kapitala od najmanje 12%.

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine, kao i stopa adekvatnosti kapitala u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske:

	2014. <i>KM hiljada</i>	2013. <i>KM hiljada</i>
Regulatorni kapital		
- Osnovni kapital	104.967	96.193
- Dopunski kapital	64.288	64.068
Odbitne stavke	(5.749)	(2.875)
Ukupno kapital	163.506	157.386
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata	1.225.836	1.139.646
Ponderisan operativni rizik	82.532	73.521
Ukupno ponderisani rizici	1.308.368	1.213.167
Adekvatnost kapitala na 31. decembar	12,5%	13,0%

U skladu sa propisima Republike Srpske kapital Banke sastoji se od:

- osnovnog kapitala, koji obuhvata obične akcije i akcijsku premiju, zakonske rezerve i ostale rezerve, kao i neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda umanjeno za nematerijalna ulaganja,
- dopunskog kapitala, koji uključuje iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu banke procijenjenu kao dobra aktiva, i iznos subordinisanog duga najviše do 50% iznosa osnovnog kapitala.

U prethodnoj godini u dopunski kapital je uključena i obračunata dobit za tekući period koja je revidirana, a na dan 31. decembra 2014. godine obračunata dobit za tekući period nije uključena, jer se u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti donetoj 26. juna 2014. godine, dobit tekuće uključuje se u osnovni kapital Banke ukoliko je nadležni organ Banke donio odluku o raspodjeli dobiti u osnovni kapital u visini revidirane dobiti ili u manjem iznosu od iste.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

26.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Po mišljenju Uprave Banke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Finansijski instrumenti čija je fer vrijednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospelja (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrijednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrijednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospelja i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koje se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti, se procjenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente na osnovu kotiranih cijena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cijene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivoj prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospelja.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrijednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cijene na dan izvještavanja.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	KM hiljada Ukupno
Finansijski instrumenti kojima se trguje (Napomena 14)				
Obveznice Republike Srpske	4.521	-	45.397	49.918
Akcije javnih preduzeća	297	-	-	297
Akcije drugih preduzeća u stranoj valuti	2.811	-	-	2.811
Akcije nebankarskih finansijskih organizacija	485	-	-	485
Ukupno Finansijski instrumenti kojima se trguje	8.114	-	45.397	53.511

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. KURSEVI

Zvanični kursevi koje su korišćeni za kursiranje bilansnih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2014. i 2013. godine u konvertibilnu marku (KM) su bili sljedeći:

31. decembar	2014.	2013.
EUR	1,9558	1,9558
USD	1,6084	1,4190
CHF	1,6261	1,5954

28. DOGAĐAJI POSLIJE DANA BILANSIRANJA

Nije bilo značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2014. godinu.

Banja Luka, 10. marta 2015. godine

U ime Nove banke a.d. Banja Luka

Dr Milan Radović
Direktor